

**Зауваження та пропозиції Національної асоціації адвокатів України до
проекту Закону «Про внесення змін до деяких статей Кримінального процесуального
кодексу України щодо особливостей обчислення строків досудового розслідування
в умовах воєнного стану»**

(реєстр. № 9314-3 від 02.06.2023 р.)

Законопроект № 9314-3 від 02.06.2023 р. поданий до Верховної Ради України, з метою забезпечення ефективності здійснення кримінального провадження в умовах воєнного стану в частині обчислення строків досудового розслідування. Так, чинною частиною 8 статті 615 КПК України передбачено, що у кримінальних провадженнях, в яких жодній особі не було повідомлено про підозру на дату введення воєнного стану, строк від зазначеної дати до дати припинення чи скасування воєнного стану не зараховується до загальних строків, передбачених статтею 219 цього Кодексу. Враховуючи навантаження співробітників органів досудового розслідування, вони не мають можливості вчасно закінчити комплекс процесуальних дій направлених на виявлення та притягнення до відповідальності винних осіб, особливо це стосується територій де ведуться активні бойові дії.

Національна асоціація адвокатів України вважає аналізований законопроект таким, що не відповідає принципам закріпленим кримінальним процесуальним законодавством і матиме наслідки порушення принципу правової визначеності, фундаментальних конвенційних гарантій, прав та свобод людини.

	Редакція законопроекту № 9314-3	Зауваження та пропозиції
1	<p>Стаття 219. Строки досудового розслідування</p> <p>....</p> <p>«2. Строк досудового розслідування з моменту внесення відомостей про кримінальне правопорушення до Єдиного реєстру досудових розслідувань або винесення постанови про початок досудового розслідування у порядку, встановленому статтею 615 цього Кодексу, до дня повідомлення особі про підозру становить:</p> <p>1) дванадцять місяців - у кримінальному провадженні щодо нетяжкого злочину;</p> <p>2) вісімнадцять місяців - у кримінальному провадженні щодо тяжкого або особливо тяжкого злочину.</p> <p>Строк досудового розслідування, передбачений частиною другою статті 219 цього Кодексу, не обчислюється у кримінальних провадженнях щодо злочинів, передбачених статтями 437-439, частиною першою статті 442 Кримінального кодексу України»</p>	<p>Як ми бачимо, статтею 219 КПК України чітко визначені строки досудового розслідування за тяжкістю злочинів, що безперечно узгоджується з засадами кримінального процесуального закону закріпленими в п. 1,2 ч. 1 статті 7 (верховенство права та законність).</p> <p>Відступлення від загальних принципів кримінального процесуального закону за окремими видами злочинів призведе до дисбалансу закріплених засад та узаконить бездіяльність органу досудового розслідування в окремих категоріях злочину, які віднесені до військових.</p> <p>Кримінальний процесуальний закон – це передусім процедурний акт, який визначає та регламентує процедурні питання учасників, які дають визначеність та зрозумілість, що виключає будь-які зловживання з боку органу досудового розслідування.</p> <p>Включення вказаних змін до ст. 219 КПК України буде порушувати поняття «розумності строків».</p> <p>Відповідно до позиції ЄСПЛ, у кримінальних справах розумний строк, про який ідеться у ч. 1 ст. 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, може починати</p>

		<p>відлік з дати початку досудового слідства (справи «Вемхов проти ФРН від 25.06.1968 р., «Ноймастер проти Австрії» від 27.06.1968 р., «Рингейзен проти Австрії» від 16.07.1971 р.). Тому законодавець і заклав наступну логіку в ч. 4 ст. 294 КПК України, що відсутність підозри у досудовому слідстві ще сильніше зачіпає права особи, яка потім таки отримає підозру. Тож чим більше було використано строку досудового слідства до повідомлення про підозру, тим менше можливості продовжити строк розслідування після спливу 2 місяців з дня повідомлення про підозру.</p> <p>Не можна погодитися з автором законопроекту в частині обґрунтування прийняття у зв'язку з тим, що орган досудового розслідування не може ефективно здійснювати усі заходи кримінального провадження у зв'язку з веденням правового режиму воєнного стану. В той же час є певні об'єктивні обставини, які дійсно можуть ускладнити реалізацію завдань визначених кримінальним процесуальним законом з метою притягнення винної сторони до відповідальності, але в цьому випадку потрібно чітко визначення тих обставин, які реальної можуть вплинути на об'єктивний хід досудового розслідування.</p> <p>Однак, це питання вже врегульовано п. 4 ч. 1 ст. 280 КПК України, де визначена, як підстава для зупинення досудового розслідування у зв'язку з існуванням об'єктивних обставин, що унеможливує подальше проведення досудового розслідування в умовах воєнного стану.</p> <p>Таким чином, сьогодні питання обчислення / зупинення строків досудового розслідування нормативно врегульовано. Будь-які інші зміни та введення додаткових підстав зупинення або обчислення процесуальних строків призведе до порушення правової визначеності застосування такого поняття.</p>
2	Стаття 615. Особливий режим кримінального провадження в умовах воєнного стану	На законодавчому рівні вже врегульовано питання обчислення та зупинення строків досудового розслідування в умовах воєнного стану (див. розділ 1).

<p>.....</p> <p>«8. У кримінальних провадженнях, в яких жодній особі не було повідомлено про підозру на дату введення воєнного стану, строк від зазначеної дати до дати припинення чи скасування воєнного стану не зараховується до загальних строків, передбачених статтею 219 цього Кодексу.</p> <p>У кримінальних провадженнях, щодо злочинів, передбачених статтями 437-439, частиною першою статті 442 Кримінального кодексу України, в яких жодній особі не було повідомлено про підозру на день введення та в період дії воєнного стану, загальні строки досудового розслідування передбачені частиною другою статті 219 цього Кодексу не обчислюється.</p>	
---	--

*Зауваження та пропозиції до Законопроекту № 9314-3 від 02.06.2023 р. підготовлено Головою Комітету НААУ з питань кримінального права та процесу **Моїсєєвою Анжелікою Анатоліївною**, членом Ради Комітету НААУ з питань кримінального права та процесу **Мацьком Володимиром Володимировичем**.*